

УДК 378. 091.12:005.591.3

Товканець О. С.

ORCID: 0000-0003-4438-0167

Доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(Ужгород, Україна), E-mail: oksana.tovkanets@uzhnu.edu.ua

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ У ЦЕНТРАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Метою статті є обґрунтування педагогічних умов формування професійної компетентності фахівців з менеджменту освіти у центральноєвропейських країнах.

Методологічну основу статті становить прогностичний підхід та методи аналізу нормативно-правових актів і порівняльно-педагогічного аналізу.

Наукова новизна статті полягає у визначенні особливостей формування і розвитку професійної компетентності фахівців з менеджменту освіти в центральноєвропейських країнах. Визначено, що фахівці з менеджменту освіти – це кадровий потенціал державних і місцевих адміністрацій, регіональних управлінь освіти недержавного сектору, міжнародних освітніх організацій, які працюють на посадах керівників, координаторів, експертів, консультантів у сфері управління освітою. Виявлено, що в центральноєвропейських країнах (Болгарії, Словаччині, Словенії, Чехії), фахівці з менеджменту освіти можуть обіймати різні посади: керівник освітньої установи, (ректор, директор), заступники, проректори, декани, продекани, шкільний інспектор, освітній контролер тощо. Схарактеризовано сукупність умов формування професійних компетенцій педагога і фахівця з менеджменту освіти: врахування впливу соціально-економічних змін, які постійно відбуваються у соціумі, та зумовлюють формування нових компетентностей педагога, зокрема таких, як готовність до життя в мультикультурному толерантному суспільстві; підвищення рівня професіоналізації діяльності педагога; необхідність опанування, удосконалення та застосування технологій, спрямованих на підвищення якості вищої освіти; взаємовизнання і еквівалентність періодів навчання, освітньо-кваліфікаційних рівнів та нострифікація документів; посилення університетизації вищої освіти і процесів інтеграції; підвищення ролі принципів сталого розвитку в сучасній освіті та інші.

Висновок: при підготовці фахівця з менеджменту освіти варто спрямовувати освітню діяльність на включення різних видів професійної підготовки, зокрема організаційно-управлінської, інформаційно-аналітичної, діагностичної, інноваційної, методичної, освітньо-виховної тощо.

Ключові слова: професійна підготовка, фахівці з менеджменту освіти, компетентність.

Постановка проблеми. Становлення інформаційного суспільства пов'язано з розробкою нової парадигми освіти. На відміну від «знанневої», націленої на передачу певної суми знань від одних членів суспільства іншим, нова парадигма освіти повинна бути орієнтована на формулювання потреб в постійному поповненні та оновленні знань, вдосконалення умінь і навичок, їх закріплення і перетворення в компетенції. Компетенція саме і є тією ланкою, якою раніше часто нехтували в педагогічному процесі, не довівши засвоєння знань і формування навичок до їх втілення в діяльності.

Потреби ринку праці сьогодні вимагають докорінної перебудови структури освітнього процесу, оновлення змісту базової педагогічної освіти, а також розробки змісту, форм і методів організації розвиваючого освітнього середовища, основну роль в яких будуть відігравати управлінські функції, професійна діяльність менеджерів освіти [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні і зарубіжні науковці здійснюють значний внесок у становлення системи сучасної професійної підготовки фахівців з менеджменту освіти, закладаючи своїми дослідженнями фундаментальну базу для її подальшого розвитку. Різні проблеми підготовки фахівців з менеджменту освіти розглядали такі вчені як М. Бялик, Т. Десятов, Н. Протасова, С. Крисюк, Т. Лукіна, Т. Сорочан, Г. Тимошко, Б. Триллин, Ч. Фадель та інші.

У дослідженнях згаданих авторів основна увага фокусується на теоретико-методологічних засадах формування професійної компетентності управлінців освітньої галузі. Тоді як впровадження компетентнісного підходу у систему підготовки керівників сфери освіти є сьогодні закономірним, актуальним питанням усієї системи освіти, оскільки задовольняє суспільні вимоги до «сучасного спеціаліста», а також потреби самого працівника в особистісному та професійному становленні.

Т. Сорочан зазначає, що характерними ознаками професійної компетентності фахівця з менеджменту освіти є динамічність, орієнтація на майбутнє, вміння здійснювати вибір, виходячи із знання себе в конкретній ситуації; мотивація безперервної самоосвітньої діяльності. Професійні якості і різні види компетентності, що входять до структури професійної управлінської компетентності, становлять основу особистісно професійного зростання керівників і їх професійного успіху [8].

На удосконалення такої підготовки позитивно впливатиме використання конструктивних ідей зарубіжного досвіду. Вибір для порівняльно-педагогічного аналізу систем підготовки фахівців з менеджменту освіти центральноєвропейських країн (Болгарії, Словаччини, Словенії, Чехії) зумовлений внутрішніми і зовнішніми чинниками, одним з яких є те, що розвиток систем підготовки фахівців з менеджменту освіти в цих країнах має системний характер, що сприяє поглибленню взаємодії формальної, неформальної, інформальної підсистем освіти.

Мета статті: обґрунтувати педагогічні умови формування професійної компетентності фахівців з менеджменту освіти у центральноєвропейських країнах.

Методологія: на основі методів аналізу нормативно-правових актів, порівняльно-педагогічного аналізу особливостей кваліфікаційних вимог до професійних компетентностей фахівців з менеджменту освіти національних і загальноєвропейських дескрипторів досліджено педагогічні умови формування професійної компетентності фахівців з менеджменту освіти у центральноєвропейських країнах. Прогностичний підхід дає можливість визначити перспективи розвитку професійної підготовки.

Наукова новизна статті полягає у визначенні особливостей формування і розвитку професійної компетентності фахівців з менеджменту освіти в центральноєвропейських країнах.

Основні результати дослідження. Визначаючи особливості професійної компетентності фахівців з менеджменту освіти, відмітимо, що це кадровий потенціал державних і місцевих адміністрацій, регіональних управлінь освіти недержавного сектору, міжнародних освітніх організацій, які працюють на посадах керівників, координаторів, експертів, консультантів у сфері управління освітою.

На підставі аналізу наукових досліджень підготовки фахівців з менеджменту освіти в центральноєвропейських країнах (Болгарії, Словаччині, Словенії, Чехії), порівняльних звітів щодо розвитку освіти у цих країнах за версією «Евридика» [13] та кваліфікаційних посадових характеристик визначено, що фахівці з менеджменту освіти можуть обіймати різні посади. Підкреслимо, що в усіх досліджуваних країнах основним фахівцем з менеджменту освіти є керівник освітньої установи, (директор, ректор, заступники, проректори, декани, продекани тощо).

Водночас, до фахівців з менеджменту освіти, наприклад, в Чехії, прирівнюють такі категорії – шкільні інспектори, освітні контролери, запрошені особи, які проводять інспекторські заходи в школах і шкільних установах, шкільні консультанти і спеціалісти з профілактики асоціальних проявів, посадові особи управлінських структур освітніх установ [15].

У словацькій системі фахівцями з менеджменту освіти визнають таких фахівців як: менеджер (менеджери і керівники, які працюють у сфері формальної і неформальної освіти, менеджерів на всіх рівнях управління), андрагог, лектор (в додатковій освіті, неперервній освіті), тренер-інструктор, репетитор, наставник, посередник, керівник, спеціаліст з освітніх програм, консультант, методист з освіти, керівник освітнього проекту, менеджер освіти, експерт із концепції неперервної освіти, спеціаліст з освіти і PR [5; 16].

У Болгарії в Єдиному класифікаторі адміністративних посад, окрім загальновизначених, як фахівців з менеджменту освіти виокремлюються експертні посади, яких залежно від професійних обов'язків і професійної кваліфікації, ступеня освіти і професійного досвіду, необхідних для даної посади, існує чотири типи: державний експерт – посада тільки на рівні Міністерства освіти, головний експерт і старший експерт; молодший експерт, що має допоміжні функції в адміністрації [7; 11]. Шкільні консультанти виконують три пов'язаних і часто переплетених видів діяльності: служба підтримки, розвиток і профілактика, планування і оцінка.

У Словенії особливостями категорії фахівців з менеджменту освіти є те, що визначальну роль, окрім директора (ректора) освітньої установи та його заступників у менеджменті освіти відіграють освітні (шкільні) лідери та освітні консультанти. Окрім цього, в наданні інформації тим, хто має бажання навчатися, надають допомогу професійні консультанти в центрах кар'єри [17].

Характерно, що на початку XXI ст. у зв'язку із входженням центральноєвропейських країн до Європейського Союзу серед інших змінилися вимоги до фахівців, зокрема до фахівців з менеджменту освіти.

Європейськими експертами визначено нові професійні компетентності педагога і фахівця з менеджменту освіти, формування яких продиктовано сукупністю чинників, відображених на рис. 1.

Рис. 1. Сукупність спонукальних чинників [Джерело: розробка автора]

1. Передусім, йдеться про швидкоплинні соціально-економічні зміни, які постійно відбуваються у соціумі та зумовлюють формування нових компетентностей педагога, зокрема: готовність до життя в мультикультурному толерантному суспільстві, яке забезпечує рівні можливості для особистісного і професійного розвитку всіх громадян; формування стилю життя з урахуванням вимог збереження стабільного навколишнього середовища; сприяння гендерній рівності в сім'ї, на роботі, у суспільному житті; усвідомлення себе громадянином Європи і виконання функцій, що відповідають такому статусу; готовність до управління власним кар'єрним розвитком; компетентності у сфері розвитку навчальних умінь учнів, які необхідні для неперервної освіти: мотивація до отримання знань, що виходять за рамки обов'язкової освіти; уміння будувати самостійну навчальну траєкторію; уміння здобувати нову інформацію; комп'ютерна грамотність; креативність та інноваційність; готовність до розв'язання проблем; підприємницькі та комунікативні вміння; установлення зв'язків між компетентностями, що передбачають уміння укладання нових навчальних програм, та знаннями предмета спеціалізації вчителя.

2. Зростання урізноманітненості контингенту учнів, трансформаційні зміни в освітньому середовищі. Такі зміни вимагають від педагога врахування нових умов здійснення освітнього процесу, уміння співпрацювати з учнями різного соціального, культурного і етнічного походження; творчого підходу до укладання нових навчальних програм, участь в організаційному розвитку школи, у розробленні нових форм оцінювання знань учнів; уміння співпрацювати з батьками учнів та іншими соціальними партнерами.

3. Підвищення рівня професіоналізації діяльності педагога. Така вимога серед інших передбачає дослідницький характер професійної діяльності, готовність до розв'язання професійних проблем; відповідальне ставлення до свого професійного розвитку як до неперервного процесу, усвідомлення того, що із закінченням ЗВО здобуття освіти не припиняється, а тільки змінює форму [9; 2, 52–53].

4. Опанування, удосконалення та застосування технологій, спрямованих на підвищення якості вищої освіти (педагогічні тести, процедури і засоби комп'ютерного контролю, самоконтролю). Якість освіти і контроль якості є найважливішими елементами функціонування та управління освітніми системами (Стандарти и директиви для агентств гарантії якості, URL).

5. Взаємовизнання і еквівалентність періодів навчання, освітньо-кваліфікаційних рівнів та нострифікація документів про отримання освітніх кваліфікацій (атестатів і дипломів), а також вчених ступенів і звань [3].

6. Активізація білінгвізму і полілінгвізму, спрямованих на захист мовної розмаїтості та поширення знань про мови з огляду на культурну ідентичність та соціальну інтеграцію. У багатомовному суспільстві громадяни можуть скористатися перевагами освітніх, професійних та економічних можливостей, створених в об'єднаній Європі.

7. Посилення університетизації вищої освіти і процесів інтеграції всіх вищих навчальних закладів в систему провідних в країні і в світі університетів, що призводить до появи потужних університетських комплексів, науково-освітніх мегаполісів державного, континентального і міжрегіонального значення; відбувається також об'єднання університетів з промисловими комплексами, в результаті чого формуються наукові центри для наукових досліджень та адресної підготовки унікальних фахівців для сучасних фірм і підприємств; регулярне оновлення цілей, змісту і технологій професійної підготовки у вищій школі, здійснення коректування навчальних програм з урахуванням досягнень науково-технічного і соціального прогресу й вимог світових стандартів освіти.

8. Підвищення ролі принципів сталого розвитку в сучасній освіті. Наразі принципи сталого розвитку розглядаються як універсальний та необхідний елемент повсякденного життя, тому їх

включають до всіх освітніх програм і навчальних дисциплін [4]. При цьому підвищується необхідність зміцнювати взаємозв'язок між природничими та суспільними науками, запроваджувати міждисциплінарні підходи, впроваджувати систему випереджуючої освіти: інтегративні курси та уроки, що сприяють розвитку системного мислення; курси з розвитку критичного мислення та аргументативного дискурсу, відповідної інформаційної культури; курси гуманоцентричного спрямування (розвиток моральної культури особистості із залученням ідеї відповідального ставлення до життя); курси соціостратегічного спрямування (розкриття основних тенденцій та загроз соціального розвитку, моделювання проектів, пов'язаних із образами бажаного майбутнього) [6].

9. Розвиток освіти впродовж життя, вагомою складовою якої є освіта дорослих. Її програми навчання передусім зорієнтовані на уразливі групи населення. Європейський перелік ключових компетенцій в безперервній освіті містить список навичок, умінь і знань, які вважаються необхідними для отримання роботи з конкретної спеціальності, для отримання статусу громадянина і для соціальної інтеграції. У переліку вказані вісім наступних ключових компетенцій: спілкування рідною мовою, спілкування іноземною мовою, математична компетентність і базові компетенції в науці і техніці, комп'ютерна грамотність, вміння вчитися, соціальні і громадянські компетенції, основи ініціативи і підприємництва, основи комунікаційної культури. Особлива увага в системах освіти європейських країн звертається на оволодіння засобами ІКТ та способами дистанційного навчання.

З урахуванням зазначеного наразі значно посилюється увага до педагога як до фахівця з менеджменту освіти. Така роль забезпечується відповідними кваліфікаційними вимогами: вміння ставити мету і визначати напрям роботи; вміння мислити стратегічно, розвивати ідеї і можливості для досягнення цілей; вміння максимально використовувати кадровий потенціал, мотивуючи і розвиваючи кадри з метою забезпечення найбільшої результативності їх праці; вміння навчатися і вдосконалювати роботу, впроваджувати зміни на основі досвіду і нових ідей; вміння забезпечувати ефективність робочого процесу шляхом досягнення максимальних результатів при мінімальних затратах [12].

Серед заходів, спрямованих на підвищення якості підготовки фахівців з менеджменту освіти, провідними, на нашу думку, є:

- формування педагогічної і управлінської культури та культури толерантності;
- виокремлення в змісті нормативних навчальних курсів модуля, який забезпечує цільове якісне формування культурологічного базису, що створює умови для осмислення студентом сучасних соціальних перетворень;
- створення авторських курсів соціально-гуманітарного профілю, спрямованих на розвиток особистісного потенціалу і професійних вмінь студента, за допомогою освоєння ним базових професійних знань і способів практичної діяльності в рамках міжкультурного діалогу;
- інтеграція в аудиторно-позааудиторній роботі змісту соціальногуманітарних навчальних дисциплін, що забезпечують розвиток гуманістичного світогляду, освоєння знань і системи соціальних цінностей людини;
- створення інтеграційних навчальних курсів і факультативів з проблем міжкультурного діалогу та управлінської діяльності;
- використання форм та методів навчання, спрямованих на розвиток у студентів культури розумової діяльності, що стимулюють у них потреби в творчому стилі життєдіяльності, визначення перспективи самореалізації.

Європейські дослідники Ч. Фадель, М. Бялик, Б. Тріллінг [10, 12], аналізуючи особливості розвитку освіти ХХІ століття визначили, що в глобальному світі ключовими компетенціями виступають усвідомленість, допитливість, рішучість, стійкість, моральність, лідерство.

Враховуючи різні підходи до проблем компетентності, визначаємо, що при організації навчання фахівців з менеджменту освіти слід надавати пріоритет заходам, які дозволяють набуті і вдосконалити критично важливі для ефективної менеджерської діяльності знання і навички; здійснити неформальне спілкування та практичну взаємодію з колегами, експертами в освітній галузі, науковцями та політиками [14]. А взаємодія в ході навчального процесу між управлінцями різного рівня і рангу створює умови для обміну досвідом та поширення «кращої практики», а в подальшому – основу для більш ефективної і продуктивної взаємодії між структурами освітньої сфери.

Висновки. Головний критерій оцінки діяльності фахівців з менеджменту освіти – рівень ефективності закладу освіти, його конкурентоспроможність, оскільки грамотний і досвідчений менеджер може проаналізувати ділове середовище, поставити правильні цілі, розробити ефективну стратегію і забезпечити її реалізацію. При підготовці фахівця з менеджменту освіти варто спрямовувати освітню діяльність на включення різних видів професійної підготовки, зокрема організаційно-управлінської, інформаційно-аналітичної, діагностичної, інноваційної, методичної, освітньо-виховної та ін.

Перспективами подальших досліджень є вивчення управлінської компетентності педагога та його роль у координації діяльності освітнього закладу.

References

1. Державне управління у сфері освіти / за заг. ред. Н.Г. Протасової. Київ : НАДУ 2012. 60 с.
Protasova, N. G. (Ed.). (2012). *Derzhavne upravlinnia u sferi osvity* [Public administration in the field of education]. Kyiv, Ukraine : NAPA.
2. Десятов Т. М. Стратегічні напрями реформування педагогічної освіти і моделей модернізації управління освітою в зарубіжних країнах. *Вісник Черкаського університету. Педагогічні науки*. 2016. № 12. С. 48–56.
Desyatov, T. M. (2016). *Stratehichni napriamy reformuvannia pedahohichnoi osvity I modelei modernizatsii iupravlinnia osvitoiu v zarubizhnykh krainakh*. [Strategic directions of reforming pedagogical education and models of modernization of education management in foreign countries]. *Visnyk Cherkas'koho universytetu. Pedahohichni nauky – Bulletin of Cherkasy University. Pedagogical sciences*, 12, 48–56.
3. Ереванское коммюнике Министерской конференции и Декларация Четвертого Болонского политического форума. Єреван, 2015. URL : <http://ined.ru>
Erevanskoe kommyunike Ministerskoy konferentsii i Deklaratsiya Chetvertogo Bolonskogo politicheskogo foruma [Yerevan communiqué of the Ministerial Conference and the Declaration of the Fourth Bologna Political Forum]. (2015). Yerevan, Armenia. Retrieved from <http://ined.ru>.
4. Європа–2020. Стратегія для розумного, сталого та всеохопного зростання, Європейська Комісія. Брюссель. 2010. URL : <http://old.minjust.gov.ua>.
Yevropa–2020. Stratehiia dlia rozumnoho, staloho ta vseokhopnoho zrostantia, Yevropeiska Komisiia. Briusel [Europe–2020. Strategy for smart, sustainable and inclusive growth, European Commission]. (2010). Brussels, Belgium. Retrieved from <http://old.minjust.gov.ua>.
5. Європейські підходи до оцінки якості освіти. URL : <http://www.ibe.unesco.org>.
Yevropeiskii pidkhody do otsinky yakosti osvity [European approaches to assessing the quality of education]. Retrieved from <http://www.ibe.unesco.org>.
6. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. *Стратегічна дорадча група «Освіта»*. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/view/NT1078>
Kontseptsiia rozvytku osvity Ukrainy na period 2015–2025 rokiv. Stratehichna doradcha hrupa «Osvita» [The concept of development of education in Ukraine for the period 2015–2025]. *Stratehichna doradcha hrupa «Osvita» – Education Strategic Advisory Group*. Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/view/NT1078>.
7. Образование в Болгарии. URL : <http://natviktour.com.ua/studying/>
Obrazovanie v Bolgarii. [Education in Bulgaria]. Retrieved from <http://natviktour.com.ua/studying/>.
8. Сорочан Т. М., Данильєв А. О., Дьяченко Б. А., Рудіна О. М. Професійний розвиток керівників і педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів у післядипломній педагогічній освіті регіонального рівня. Луганськ : СПД Резніков В.С., 2013. 524 с.
Sorochan T.M., Danilev A.O., Dyachenko B.A., and Rudina O.M. (2013) *Profesiinyi rozvytok kerivnykiv I pedahohichnykh pratsivnykiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv u pisladyplomnii pedahohichnii osviti rehionalnoho rivnia* [Professional development of heads and pedagogical workers of general educational institutions in postgraduate pedagogical education of regional level]. Lugansk, Ukraine : SPD Reznikov VS.
9. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика : монографія. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М. 2014. 596 с.
Timoshko G.M. (2014). *Ohranizatsiina kultura kerivnyka zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu: teoriia i praktyka: monohrafiia* [Organizational culture of the head of a secondary school: theory and practice: monograph]. Nizhyn, Ukraine : Vydavets' PP Lysenko M.M.
10. Фадель Ч., Бялик М., Триллин Б. Четырехмерное образование: Компетенции, необходимые для успеха. Москва : Издательская группа «Точка». 2018. 212 с.
Fadel Ch., Bialik M., and Trillin B. (2018). *Chetyrehmernoie obrazovanie: Kompetentsii, neobhodimyye dlya uspeha* [Four-Dimensional Education: The Competencies Needed for Success]. Moscow, Russia : Yzdatel'skaya hrupa «Tochka».
11. Bulgaria. Management Staff for Early Childhood and School Education. URL : <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>.
12. ESIF – European Structural and Investment Funds. URL : <https://ec.europa.eu/eip/ageing/funding/ESIFE>.
13. European Commission: European Economy. (2009). *Economic Crisis in Europe: Causes, Consequences and Responses*. Luxemburg : Office for Official Publications of the European Communities. 108 p. URL : <https://ec.europa.eu/>

14. Pollitt, C., Op de Beck L. Training Top Civil Servants: A Comparative Analysis. Leuven : Instituutvoor de Overheid. 2010. 135 p. URL : https://soc.kuleuven.be/io/pubpdf/rapport_OpdebeekLiesbeth_pollitt_2010_Training_top_civil%20_servant.pdf
15. Riadiacipracovnícia d'alšípedagogickí zamestnanci. URL : <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management>
16. Slovakia Overview Management and Other Education Staff. URL : <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management>
17. Slovenia. Other Education Staff or Staff Working in Higher Education. URL : https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/other-education-staff-or-staff-working-higher-education-68_sr.

Tovkanets O.

ORCID: 0000-0003-4438-0167

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at General Pedagogy and Higher School Pedagogy,
Uzhhorod National University
(Uzhhorod, Ukraine), E-mail: oksana.tovkanets@uzhnu.edu.ua

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF EDUCATIONAL MANAGEMENT SPECIALISTS IN CENTRAL EUROPEAN COUNTRIES

The purpose of the article is to substantiate the pedagogical conditions for the formation of professional competence of education management specialists in Central European countries.

The methodological basis of the article is a prognostic approach and methods of analysis of legal acts and comparative pedagogical analysis.

The scientific novelty of the article is to determine the features of the formation and development of professional competence of education management specialists in Central European countries. It is determined that specialists in education management are the human resources of state and local administrations, regional education departments of the non-state sector, international educational organizations working in the position as leaders, coordinators, experts, consultants in the field of education management. It was revealed that in Central European countries (Bulgaria, Slovakia, Slovenia, the Czech Republic), education management specialists can occupy various positions: the head of educational institution (director, rector, deputies, vice-rectors, deans, school inspector, educational controller, etc.). The set of conditions for the formation of professional competencies of a teacher and a specialist in education management is characterized: taking into account the impact of socio-economic changes that constantly occur in society and determine the formation of new competencies of teachers, including readiness for life in a multicultural tolerant society; increasing the level of professionalization of the teachers activity; the need to master, improve and apply technologies aimed at improving the quality of higher education; mutual recognition and equivalence of periods of study, educational and qualification levels and nostrification of documents; strengthening the universityization of higher education and integration processes; increasing the role of the principles of sustainable development in modern education and others.

It is concluded that in the training of a specialist in education management, educational activities should be directed to the inclusion of various types of professional training, including organizational-managerial, information-analytical, diagnostic, innovative, methodical, educational, etc.

Key words: professional training, education management specialists, competence.

Стаття надійшла до редакції 16.03.2021

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **Н. О. Терентьєва**